STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
M. POIARESE MADURA
přednesené dne 19. února 2009 [1]

1. Vzhledem k tomu, že Smlouva o ES pouze stanoví, že vnitrostátní právní předpisy sociálního zabezpečení mají být koordinovány, a nikoli plně harmonizovány, mohou mezi nimi přetrvávat rozdíly. Uplatnění práva na volný pohyb pracovníkem tak pro něj někdy může přinášet znevýhodnění, aniž by však docházelo k jakémukoliv porušení Smlouvy. Cílů Smlouvy by však na druhé straně nemohlo být dosaženo, pokud by výkon práva na volný pohyb měl vést ke ztrátě zvýhodnění v oblasti sociálního zabezpečení, které jsou pracovníkům zaručeny právními předpisy členského státu. Projednávaná věc je vhodným příkladem takového pnutí.

I – Skutkový základ sporu v původním řízení

2. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla Soudnímu dvoru předložena v kontextu řízení mezi Ketty Leyman a belgickým úřadem sociálního zabezpečení, známým jako Institut national d'assurance-maladie (dále jen „INAMI"). Ketty Leyman, belgická státní příslušnice, pracovala v Belgii jako zaměstnankyně v letech 1971 až 2003. V srpnu roku 2003 se přestěhovala do Lucemburska a od té doby podléhá lucemburskému systému sociálního zabezpečení. Dne 8. července ji lucemburské orgány shledaly práce neschopnou na období od 8. července 2005 do dne 29. února 2012, kdy má dosáhnout důchodového věku. Proto jí lucemburské orgány přiznaly invalidní důchod s okamžitou účinností a vypočetly jej v souladu s poměrem délek dob pojištění získaných podle právních předpisů, kterými se řídí. Měsíční částka důchodu činí 322,83 eur.

3. V souladu s nařízením Rady (EHS) č. 1408/71 [2] K. Leyman podala žádost k INAMI o dávky v invaliditě pro část pojistné doby získané v Belgii. INAMI jí takovou dávku přiznal dne 23. července 2006 v měsíční výši 737, 10 eur. Tato částka však měla být vyplácena až od 8. července 2006, a to v souladu s článkem 93 belgického zákona ze dne 14. července 1994 o povinné lékařské péči a pojištění nemocenských dávek, podle kterého nárok na invalidní příspěvek vzniká teprve po jednom roce pracovní neschopnosti; toto předběžné období příjemce oprav-

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Nařízení ze dne 14. července 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství (konsolidované znění – Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/01, s. 35).

ňuje k přiznání dávky zvané „indemnité d'incapacité primaire".

4. Z toho vyplývá, že v prvním roce pracovní neschopnosti žalobkyně přijímala invalidní důchod z Lucemburského velkovévodství, který byl vypočten na základě dob pojištění získaných na jeho území, ale od belgických orgánů sociálního zabezpečení nedostávala žádné platby.

5. Ketty Leyman se proti rozhodnutí INAMI odvolala k Tribunal du travail de Nivelles (pracovní soud v Nivelles) s tvrzením, že stanovení počátku vyplácení invalidního důvodu na 8. červenec 2006 je neslučitelné s volným pohybem, a tudíž by tento důchod měl být vyplácen od 8. července 2005. Podle předkládajícího soudu v této věci vyvstává řada otázek, které se týkají práva Společenství, a proto se rozhodl řízení přerušit a předložit žádost o rozhodnutí o předběžných otázkách.

II – Právní základ a otázky předložené Soudnímu dvoru

6. Aby bylo možné porozumět odůvodnění projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžných otázkách a tomu, oč se v předběžných otázkách jedná, je třeba připomenout následující ustanovení.

7. Příloha IV k nařízení č. 1408/71 dělí členské státy do dvou kategorií podle typu právních předpisů sociálního zabezpečení, které používají. V tzv. systému typu A se vyplácí pevná částka bez ohledu na délku pojištění v pojistném systému; v tzv. systému typu B závisí výše důchodu na době pojištění získané podle těchto právních předpisů.

8. Pokud – jako je tomu v projednávaném případě – je pracovník postupně pojištěn v systému typu A, jaký je v Belgii, a typu B, jaký je v Lucembursku, řeší čl. 40 odst. 1 nařízení č. 1408/71 tuto situaci odkazem na pravidla stanovená v hlavě 3 tohoto nařízení, tedy v článcích 44 až 51a. Z toho vyplývá, že pracovník může mít nárok na invalidní důchod v několika členských státech, a takový nárok se přiznává v souladu s podmínkami stanovenými všemi vnitrostátními předpisy, jak je uvedeno v čl. 44 odst. 2.

9. Článek 45 odst. 1 nicméně upřesňuje, že pro vznik nároku na dávky je třeba v případě potřeby vzít v úvahu všechny doby pojištění získané v jiném členském státu. Tato zásada započtu dob pojištění se rovněž odráží v čl. 40

odst. 3, pokud se týče druhu situace, ke kterému došlo v projednávané věci:

„a) Pro účel stanovení nároku na dávky podle právních předpisů členského státu uvedených v příloze IV části A, které podmiňují poskytování dávek v invaliditě tím, že dotyčná osoba pobírá peněžité dávky v nemoci nebo byla v pracovní neschopnosti po určitou dobu, jestliže u zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné, která podléhá uvedeným právním předpisům, dojde k pracovní neschopnosti s následnou invaliditou, zatímco podléhá právním předpisům jiného členského státu, přihlíží se, aniž je dotčen čl. 37 odst. 1:

i) ke každé době, po kterou z důvodu uvedené pracovní neschopnosti pobírala podle právních předpisů druhého členského státu peněžité dávky v nemoci, nebo namísto toho nadále pobírala mzdu nebo plat;

ii) ke každé době, po kterou z důvodu invalidity, která následovala po uvedené pracovní neschopnosti, pobírala dávky ve smyslu kapitoly 2 nebo 3 nařízení přiznané podle právních předpisů druhého členského státu,

jako by šlo o doby, po které jí byly dávky vypláceny podle právních předpisů prvního členského státu nebo po které byla v pracovní neschopnosti ve smyslu uvedených právních předpisů.“

10. Pokud jde o počátek nároku na dávky v invaliditě v konkrétním případě, na který se vztahuje čl. 40 odst. 3 písm. a), čl. 40 odst. 3 písm. b) uvádí:

„b) Nárok na dávky v invaliditě podle právních předpisů prvního členského státu vzniká buď uplynutím předběžné doby pobírání peněžitých dávek v nemoci stanovené uvedenými právními předpisy, nebo uplynutím předběžné doby pracovní neschopnosti stanovené uvedenými právními předpisy, nikoliv však před:

i) dnem získání nároku na dávky v invaliditě uvedené v písm. a) bodě ii) podle právních předpisů druhého členského státu,

nebo

ii) dnem po posledním dni, kdy má dotyčná osoba nárok na peněžité dávky podle právních předpisů druhého členského státu.“

11. Konečně, podle článku 46 nařízení č. 1408/71 se výše invalidního důchodu vypočte v souladu s poměrem doby pojištění nebo pobytu získaných podle právních předpisů členského státu, který se použije na celkovou získanou délku doby pojištění a pobytu podle právních předpisů všech členských států, kterých se to týká.

12. V projednávané věci vyvstává problém z důvodu rozdílu mezi belgickými a lucemburskými předpisy ohledně data, od kterého má být invalidní důchod vyplácen. Zatímco podle lucemburských právních předpisů vzniká nárok od prvního dne pracovní neschopnosti, v projednávané věci tedy od 8. července 2005, podle belgických právních předpisů se přiznává po skončení období jednoho roku od počátku pracovní neschopnosti, v projednávané věci tedy od 8. července 2006.

13. Z toho vyplývá, že žadatelka po dobu prvního roku pracovní neschopnosti dostává pouze lucemburský invalidní důchod vypočtený pouze v souladu s poměrem dob získaných v Lucembursku, tedy částku nižší nežli je výše indemnité d'incapacité primaire, kterou by dostávala, pokud by zůstala v Belgii. Ve stejné době jí INAMI rovněž odmítl poskytnout pro první rok pracovní neschopnosti invalidní důchod vyměřený podle poměrů jejích dob pojištění získaných v Belgii z důvodu, že podle belgického práva invaliditě předchází předběžná doba pracovní neschopnosti, nazvaná doba „incapacité primaire“, a že v tomto případě čl. 40 odst. 3 písm. b) stanoví, že nárok na dávky v invaliditě vzniká, pokud jde o právní předpisy prvního členského státu, „uplynutím předběžné doby pracovní neschopnosti“.

14. Ketty Leyman vidí v těchto pravidlech porušení zásady Společenství o volném pohybu. Z tohoto důvodu se předkládající soud dotazuje Soudního dvora na slučitelnost čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1408/71 a článku 93 belgického zákona ze dne 14. července 1994 s volným pohybem a svobodou usazování, které jsou občanům Unie garantovány článkem 18 ES v rozsahu, v němž uvedená dvě ustanovení mohou vést k diskriminaci občanů, kteří využili svého práva na volný pohyb.

III – Právní posouzení

15. Úvodem je třeba uvést, že ačkoliv se otázka týká článku 18 ES, dotčená situace náleží do působnosti článku 39 ES, jelikož žadatelka se usadila v Lucembursku za účelem pracovat tam jako zaměstnankyně. Není tudíž nutné rozhodovat o výkladu článku 18 ES, jelikož právo každého občana Unie na volný pohyb a svobodu usazování na území Společenství nachází svůj konkrétní výraz, pokud jde o volný pohyb pracovníků, v článku 39 ES [3].

16. Pochybnosti vyjádřené předkládajícím soudem ohledně platnosti čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1408/71 a článku 93 belgického zákona ze dne 14. července 1994 tak musí být posouzeny ve vztahu k článku 39 ES. Podle názoru vnitrostátního soudu sporné ustanovení tím, že stanoví roční karenční lhůtu před vznikem nároku na invalidní důchod, brání K. Leyman v uplatnění nároků získaných v průběhu její profesní kariéry v Belgii. Znevýhodňuje ji tak z pouhého důvodu, že využila svého práva na volný pohyb.

17. Smlouva na první pohled nezakazuje rozdíly týkající se počátku vyplácení invalidního důchodu, které připouští právo Společenství a které byly zjištěny mezi belgickými a lucemburskými právními předpisy. Smlouva skutečně nestanoví harmonizaci předpisů sociálního zabezpečení členských států, ale ve svém článku 42 ES (dříve článek 51 Smlouvy o ES) pouze stanoví koordinaci takových právních předpisů. Členským státům proto neodebírá pravomoc, aby organizovaly své systémy sociálního zabezpečení [4]. Zejména je věcí právních předpisů každého členského státu, aby stanovily podmínky poskytování dávek sociálního zabezpečení [5]. V důsledku této pravomoci, kterou si členské státy ponechaly, mohou zůstat rozdíly mezi vnitrostátními systémy sociálního zabezpečení v postupech použitelných na nároky osob pracujících v členských státech [6].

18. Členské státy skutečně zvolily různá řešení v oblasti dávek v nemoci a invaliditě. Zákonodárce Společenství si této skutečnosti povšiml a sám se omezil prostřednictvím nařízení č. 1408/71, přijatého na základě článku 42 ES, na zavedení koordinačního systému, který se týká mimo jiné určení právních předpisů použitelných na zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné,

3 — V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 26. listopadu 2002, Oteiza Olazabal (C-100/01, Recueil, s. I-10981, bod 26); ze dne 26. dubna 2007, Alevizos (C-392/05, Sb. rozh. s. I-3505, bod 66), a ze dne 11. září 2007, Hendrix (C-287/05, Sb. rozh. s. I-6909, bod 61).

4 — Rozsudky ze dne 9. března 2006, Piatkowski (C-493/04. Sb. rozh. s. I-2369, bod 32); ze dne 15. května 2003, Müller-Fauré a van Riet (C-385/99, Sb. rozh. I-4509, bod 100), a ze dne 3. dubna 2008, Derouin (C-103/06, Sb. rozh. s. I-1853, bod 23).

5 — Rozsudek ze dne 30. ledna 1997 ve spojených věcech Stöber a Piosa Pereira (C-4/95 a C-5/95, Recueil, s. I-511, bod 36); ze dne 28. dubna 1998, Decker (C-120/95, Recueil, s. I-1831, bod 22); výše citovaný rozsudek Müller-Fauré a van Riet, bod 100, a rozsudek ze dne 21. února 2008, Klöppel (C-507/06, Sb. rozh. I-943, bod 16).

6 — Rozsudky ze dne 2. března 1989, Pinna (41/84, Recueil, s. 1, bod 20); ze dne 12. září 1989, Jordan (141/88, Recueil, s. 2387, bod 13), a ze dne 19. března 2002 ve spojených věcech Hervein a další (C-393/99 a C-394/99, Recueil, s. I-2829, bod 50).

které za různých okolností využívají svého práva na volný pohyb [7]. Zákonodárce Společenství přitom nemůže definovat obsah vnitrostátních právních předpisů sociálního zabezpečení; vnitrostátním orgánům přísluší, aby zajistily soudržnost takových právních předpisů se Smlouvou [8], s výhradou přezkumu soudy Společenství.

19. Článek 40 nařízení č. 1408/71 tak stanoví mechanismus vnitrostátní koordinace právních předpisů v případě, že pracovník opouští členský stát mající právní předpisy typu A, aby se přemístil do jiného členského státu, jenž používá právní předpisy typu B. V projednávaném případě – jak již bylo uvedeno – každý členský stát, ve kterém byl pojištěnec zaměstnán, má za povinnost vyplácet dávky v invaliditě v souladu s poměrem doby, po kterou pracoval na jeho území v rozsahu, v němž pracovník splňuje podmínky přiznání stanovené vnitrostátními právními předpisy na relevantním území. V tomto ohledu čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení výslovně uznává, že členský stát s právními předpisy typu A může někdy činit přiznání invalidního důchodu závislým na uplynutí předběžné doby nemoci nebo pracovní neschopnosti.

20. Jeví se tudíž jako problematické, zda žadatelka může mít nárok na invalidní důchod v Belgii již od prvního dne pracovní neschopnosti. To by znamenalo okamžité vyplácení dávky, která se podle belgického práva vyplácí teprve po uplynutí karenční lhůty jednoho roku. Vedlo by to k nucené harmonizaci, zatímco právo Společenství zavádí pouze koordinaci vnitrostátních právních předpisů.

21. Porušuje tato podmínka poskytnutí, stanovená belgickým právem sociálního zabezpečení a povolená čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1408/71, jako taková článek 39 ES? Můj závěr je, že nikoliv. Tato podmínka ani nezavádí diskriminaci mezi pracovníky na základě jejich státní příslušnosti, ani nediskriminuje pracovníky, kteří využijí svého práva na volný pohyb. Vztahuje se rovněž na pracovníky, kteří strávili celou svou profesní kariéru v Belgii, a možný negativní dopad na pracovníky, kteří využili volný pohyb, je pouhým důsledkem střetu legislativní volby, kterou učinily Belgie a Lucembursko, pokud jde o podmínky upravující přiznání invalidního důchodu.

22. Zároveň je třeba uznat, že belgické právní předpisy by znevýhodnily ty pracovníky, kteří využili svého práva na volný pohyb, ve srovnání s pracovníky, kteří zůstali na belgickém území, pokud by jim neumožnily požadovat indemnité d'incapacité primaire. Přetrvává tak otázka, zda by žadatelka nemohla, na základě práva Společenství, požádat o indemnité d'incapacité primaire stanovenou belgickým právem. Z předkládají-

7 — Výše citované rozsudky Hervein a další, bod 52, a Derouin, citovaný v poznámce pod čarou 4, bod 20.

8 — Rozsudek Hervein a další, citovaný v poznámce pod čarou 6, bod 53.

cího rozhodnutí se zajisté jeví, že K. Leyman formálně požaduje pouze invalidní důchod od prvého dne své pracovní neschopnosti. Předložená otázka se nicméně obecněji týká toho, zda je odepření vyplácení dávky v průběhu prvního roku pracovní neschopnosti, bez ohledu na její druh, s přihlédnutím ke všem dobám pojištění získaným v Belgii, slučitelné s právem Společenství.

23. Problém se v projednávané věci netýká skutečnosti, že K. Leyman přijímá v důsledku přenesení své profesní činnosti do Lucemburska od lucemburských orgánů invalidní důchod, který je vyměřen v souladu s poměrem její krátké doby pojištění na území Lucemburska, jehož výše je nižší nežli indemnité d'incapacité primaire, která by jí byla vyplácena po dobu prvního roku pracovní neschopnosti, pokud by zůstala v Belgii. Jak bylo zdůrazněno výše, právo Společenství neharmonizuje výši sociálních dávek. „Smlouva o ES pracovníkovi nezaručuje, že rozšíření jeho činností do více než jednoho státu nebo jejich převod do jiného členského státu bude neutrální z hlediska sociálního zabezpečení. Vzhledem k odlišnostem právních předpisů členských států o sociálním zabezpečení mohou být takové rozšíření či převod pro pracovníka případ od případu z hlediska sociální ochrany více či méně výhodné nebo nevýhodné“ [9]. Z toho vyplývá, že v zásadě jakékoliv znevýhodnění ve srovnání se situací pracovníka, který vykonává všechny své činnosti v jednom členském státu, jež vyplývá z rozšíření nebo přenesení jeho činností do jiného členského státu nebo do více členských států, a z jeho podřízení dalším právním předpisům sociálního zabezpečení, není v rozporu s ustanoveními upravujícími volný pohyb pracovníků [10].

24. Je však nezbytné rozlišovat mezi možnými znevýhodněními vyplývajícími z podřízení právním předpisům různých členských států a znevýhodněným zacházením s přeshraničními situacemi danými právními předpisy jediného členského státu. Otázka se tudíž přesněji týká toho, zda je s právem Společenství slučitelná nezpůsobilost belgického občana, který se přestěhoval do Lucemburského velkovévodství a – zatímco tam pracoval – stal se práce neschopným, k tomu, aby v průběhu prvního roku pracovní neschopnosti získal jakoukoliv dávku, vzhledem k příspěvkům dříve odvedeným INAMI, zatímco pokud by zůstal v Belgii, měl by nárok na indemnité d'incapacité primaire od prvého dne pracovní neschopností.

25. Komise tvrdí, že za účelem odpovědi na takovou otázku se natolik nejedná o čl. 40

9 — Rozsudky Hervein a další, citovaný v poznámce pod čarou 6, bod 51, a Piatkowski, citovaný v poznámce pod čarou 4, bod 34.

10 — Tamtéž.

odst. 3 písm. b) nařízení č. 1408/71, který se zabývá pouze otázkou poskytnutí dávky v invaliditě; relevantní ustanovení představuje čl. 40 odst. 3 písm. a) nařízení. Podle svého znění se však posledně uvedené ustanovení týká rovněž pouze dávek v invaliditě a stanoví jen povinnost členských států, které – stejně jako Belgie – činí přiznání takových dávek závislým na ukončení předchozího období pracovní neschopnosti, aby pro účely ověření, zda byla splněna tato podmínka, vzaly v úvahu jakékoliv období, v jehož průběhu pracovník podle právních předpisů druhého členského státu dostával nemocenské dávky nebo dávky v invaliditě z důvodu pracovní neschopnosti [11].

26. Je však třeba připomenout, že za účelem zajištění efektivity volného pohybu pracovníků článek 42 upravuje zavedení takového systému, který bude migrujícím pracovníkům zajišťovat „započtení všech dob získaných podle práv členských států pro účely vzniku a zachování nároků na dávky, jakož i pro výpočet jejich výše“. A z ustálené judikatury též vyplývá, že všechna ustanovení nařízení č. 1408/71 mají být vykládána ve světle účelu článku 42 ES, kterým je přispět, mimo jiné prostřednictvím započtení dob pojištění, pobytu nebo zaměstnání, k umožnění volného pohybu pracovníků [12]. Pokud toho nebylo možné dosáhnout, Soudní dvůr se nezdráhal zrušit ustanovení nařízení č. 1408/71, které vylučovalo možnost započíst doby, v jejichž průběhu byly – pro účely prodloužení referenčního období podle právních předpisů členského státu – vypláceny dávky podle právních předpisů jiného členského státu [13]. Pokud Smlouva zachovává rozdíly mezi systémy sociálního zabezpečení členských států, a v důsledku toho mezi právy osob pracujících v členských státech, jejího cíle by nebylo dosaženo, pokud by pracovníci následkem toho, že využijí svého práva na volný pohyb, ztratili výhody sociálního zabezpečení, které jim poskytují právní předpisy členského státu. Takový důsledek by totiž mohl pracovníka Společenství odrazovat od výkonu jeho práva na volný pohyb, a představoval by tudíž překážku této svobody [14]. Takový cíl tudíž zahrnuje skutečnost, že migrující pracovníci nesmí ztrácet svůj nárok na dávky sociálního zabezpečení nebo výše těchto dávek nesmí být snížena z důvodu, že využili svého práva na svobodu pohybu,

11 — Pro některé příklady použití tohoto ustanovení viz rozsudky ze dne 7. listopadu 1977, Warry (41/77, Recueil, s. 2085), a ze dne 12. ledna 1983, Coppola (150/82, Recueil, s. 43); řešení dovolená čl. 40 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1408/71.

12 — Viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 17. prosince 1998, Lustig (C-244/97, Recueil, I-8701, bod 30); ze dne 9. srpna 1994, Reichling (C-406/93, Recueil s. I-4061, bod 21); ze dne 26. října 1995, Moscato (C-481/93, Recueil, s. I-3525, bod 27), a ze dne 26. října 1995, Klaus (C-482/93, Recueil, s. I-3551, bod 21).

13 — Viz rozsudek ze dne 18. dubna 2002, Duchon (C-290/00, Recueil, s. I-3567). Analýzu viz v Mavridis, P., *La sécurité sociale à l'épreuve de l'intégration européenne*, Bruylant, 2003, s. 657 až 659.

14 — Viz rozsudky ze dne 5. října 1994 van Munster (C-165/91, Recueil s. I-4661,bod 27); ze dne 4. října 1991, Paraschi (C-349/87, Recueil s. I-4501, bod 22); ze dne 20. září 1994, Drake (C-12/93, Recueil s. I-4337, bod 2), a ze dne 11. září 2008, Petersen (C-228/07, Sb. rozh. s. I-6989, bod 43).

které jim poskytuje Smlouva [15], a že pravidlo o zápočtu dob pojištění, pobytu nebo zaměstnání směřuje k zajištění toho, aby výkon práva na volný pohyb poskytnutého Smlouvou neměl za účinek zbavení pracovníka jeho zvýhodnění ze sociálního zabezpečení, na která by měl nárok, pokud by svůj pracovní život strávil pouze v jednom členském státu [16].

27. Pokud by K. Leyman v projednávané věci stále pracovala a získala doby pojištění v Belgii, nebo pokud by se stala invalidní nebo práce neschopnou, případně poté, co byla zaměstnána v jiném členském státu, měla by nárok na indemnité d'incapacité primaire pro období od 8. července 2005 do 7. července 2006.

28. Článek 40 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1408/71 – vykládán ve světle článku 42 ES – musí být chápán tak, že po členském státu, jakým je Belgie, požaduje, aby pro účely vyplácení dávek v invaliditě zohlednil nejen jakoukoliv dobu, po kterou dotčená osoba dostávala dávky v invaliditě podle lucemburských právních předpisů, ale aby pro účely vyplácení a výpočtu indemnité d' incapacité primaire vzal v úvahu všechny doby pojištění získané podle lucemburských právních předpisů, jako by se jednalo o doby získané podle jeho vlastních právních předpisů.

29. Belgické orgány tak musí vykládat a uplatňovat článek 93 zákona ze dne 14. července 1994 ve světle takového výkladu čl. 40 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1408/71. Podle ustálené judikatury Soudního dvora členské státy musí, při výkonu své pravomoci organizovat a používat svůj systém sociálního zabezpečení, dodržovat právo Společenství, a zvláště ustanovení Smlouvy o ES upravující volný pohyb pracovníků [17]. Pravomoc členských států tak není neomezená. Jsou zejména povinny respektovat ducha a zásady nařízení č. 1408/71, včetně té, která zajišťuje, aby osoba nebyla penalizována, využije-li volného pohybu, a dohlížet na to, aby takto vytvořený systém této osobě neupíral sociální ochranu [18]. Krom toho, zatímco v zásadě jakékoliv znevýhodnění ve srovnání se situací pracovníka, který vykonává všechny svoje činnosti v jednom členském státu, vyplývající z rozšíření nebo přesunutí jeho činností do více členských států nebo jiného členského státu, a z jeho podřízení dodatečným právním předpisům sociálního zabezpečení, není v rozporu s články 39 ES a 43 ES, tyto právní předpisy nesmí vést k pouhému odvádění příspěvků na sociální pojištění bez nároku na protiplnění [19]. Jak již bylo uvedeno, pokud by K. Leyman neměla přijímat žádné platby od

15 — Viz rozsudky Lustig, citovaný v poznámce pod čarou 12, bod 31, a Reichling, citovaný v poznámce od čarou 12, bod 24.

16 — Viz rosudky Lustig, citovaný v poznámce pod čarou 12, bod 31, a Moscato, citovaný v poznámce pod čarou 12, bod 28.

17 — Viz rozsudky ze dne 26. ledna 1999, Terhoeve (C-18/95, Recueil, s. I345, bod 34); Decker, citovaný v poznámce pod čarou 5, bod 23, Piatkowski, citovaný v poznámce pod čarou 4, bod 33; rozsudek ze dne 7. července 2005, Pommeren-Bourgondiën (C-227/03, Sb. rozh. I-16101, bod 39), rozsudky Derouin, citovaný v poznámce pod čarou 4, bod 25; Klöppel, citovaný v poznámce pod čarou 5, bod 16, a Petersen, citovaný v poznámce pod čarou 14, bod 42.

18 — Rozsudek Derouin, citovaný v poznámce pod čarou 4, bod 25.

19 — Rozsudky Hervein a další, citovaný v poznámce pod čarou 6, bod 51, a Piatkowski, citovaný v poznámce pod čarou 4, bod 34.

belgických orgánů sociálního zabezpečení v průběhu prvního roku své pracovní neschopnosti, nezískala by za příspěvky, které odvedla v Belgii žádné protiplnění.

IV – Závěry

30. Z výše uvedených důvodů navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázky předložené Tribunal de travail de Nivelles takto:

„Článek 40 odst. 3 písm. a) nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. července 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství musí být vykládán v tom smyslu, že od členského státu, který má právní předpisy typu A, jež činí přiznání dávek v invaliditě závislým na skutečnosti, že dotčená osoba byla práce neschopna po určitou dobu, pokud zaměstnaná osoba, podléhající takovým právním předpisům, byla v pracovní neschopnosti vedoucí k invaliditě, zatímco podléhala právním předpisům jiného členského státu, vyžaduje, aby započetl všechny doby získané podle právních předpisů druhého členského státu pro účely stanovení nároku a výpočtu výše jakékoliv dávky, jejíž vyplácení jeho právní předpisy stanoví pro osobu v pracovní neschopnosti po dotčené období.“